IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ KALBOS UDYMO(SI) GALIMYBĖS NARATYVINIO ŽAIDIMO BŪDU

Vaida Nainė,
Algimantas Bagdonas *(vadovas)*
Kauno kolegija, Menų ir ugdymo fakultetas, Pedagogikos katedra

Adresas: Pramonės 22-421, Kaunas
E. puslapis: https://www.kaunokolegija.lt/muf/
E. paštas: vaida.nai385@go.kauko.lt
Telefono nr.: 8 (37) 20 86 04
Tyrimų kryptis: S 007 Edukologija

Tyrimo tikslas. Atskleisti ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbos ugdymo galimybes naratyvinio žaidimo būdu.

Reikšminiai žodžiai: ikimokyklinis amžius, kalbos ugdymas, naratyvinis žaidimas, ugdymo(si) būdai

Tyrimo metodai. Mokslinės literatūros ir dokumentų analizė.

Rezultatai ir išvados. Kalbos mokėjimas yra labai svarbus vaiko gyvenime, kadangi išmokus kalbėti prasiplečia vaiko žinios apie supantį pasaulį, atsiranda naujos galimybės socialinei sąveikai. Mokslininkai nustatė, jog vaiko smegenys sparčiausiai vystosi iki septynerių metų, dėl šios priežasties kalbos ugdymo galimybės yra palankiausios ikimokykliniame amžiuje. Kalbos mokymosi kokybė yra susijusiu su žodyno augimu nuo 3 iki 5 m. Naratyvinio žaidimo apibrėžimas suformuluotas atsižvelgiant į mažų vaikų raidos specifiką. Pagrįsti naratyvinio žaidimo sampratą. Sąvoką naratyvinis žaidimas ir mokymasis apibrėžiami kaip vaizduote paremtas kolektyvinis vaidmenų žaidimas. Žaidimo metu vaikai kuria bendrą siužetą. Daugeliui naratyvinio ugdymo pedagogų naratyvinis žaidimas siejasi su siužetiniu vaidmenų žaidimu. Naratyvinis žaidimas dažniausia būna įkvėptas literatūrinio pasakojimo, pasakos ar istorijos ir pradiniame etape jais remiasi, tuo jis gali priminti pasakos dramatizaciją.

Originalumas ir praktinis reikšmingumas. Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų apraše (2014) teigiama, jog „ikimokyklinis amžiaus tarpsnis yra vertingas pats savaime. Šiame amžiuje vyksta intensyvus biologinis vaiko smegenų brendimas, sąlygojantis vaiko prigimtinių galių sklaidą, fizinę, kognityvinę, emocinę, socialinę jo raidą bei lemiantis vaiko mokymosi mokykloje ir tolesnio gyvenimo sėkmę. Vaiko smegenų brendimą ir prigimtinių galių plėtrą skatina kokybiškas ugdymas ir ugdymasis, grindžiamas sąveika ir dialogiškumu”. Šiandien būtina mokėti išreikšti jausmus, mintis ir pageidavimus (t. y., tai ką jaučiame, galvojame ir mėgstame), todėl visiems reikia gerai išvystytos komunikacijos ir turtingos kalbos. Pasakojimo prasmės kūrimo funkcija yra priemonė, padedanti įgyvendinti kitas pasakojimo funkcijas. Teigiama jog pasakojimo kaip adaptyvaus kolektyvinio pojūčių kūrimo samprata gali labiau susieti pasakojimą su kitomis įprastomis žmonių veiklomis. Kaip vieną iš pavyzdžių galima paminėti žaidimą, kuris, kaip ir pasakojimas, yra socialinė veikla (Bietti, Tilston & Bangerter, 2019). Vaikai kalbos mokosi sociokultūriniame kontekste per socialinius žaidimus ikimokyklinio ugdymo grupėje, klausydamiesi bendraamžių ir norėdami išreikšti save (Brodin, 2018, cit. iš Brodin & Renblad, 2020). Literatūros lietuvių kalba apie naratyvinio žaidimo pedagogiką nėra daug. Tačiau verta pastebėti, jog vienos žymiausių Lietuvos mokslininkių M. Brėdikytės straipsniai aptinkami užsienio mokslinėje literatūroje. Naratyvinio žaidimo pedagogika ir pagrindiniai jos principai aprašyti šių mokslininkų (Hakkarainen 2010; Brėdikytė 2010; Hakkarainen ir Brėdikytė 2018]) ir NEPL gairėse praktikams (Bredikytė, 2017). Šiame darbe siekiama apibendrinti užsienio ir Lietuvos autorių analizuotus tekstus apie naratyvinio žaidimo aktualumą ugdant ikimokyklinio amžiaus vaikų kalbą.